

Ja til dobbelt statsborgerskab

Den 24. juni 2013.

Af Klaus Vilner, cand. jur., F-12540 Le Clapier, Frankrig.

Tidligere folketingsmedlem Søren Krarup har skrevet en kommentar i Berlingske Tidende den 23. juni under overskriften "Nej til dobbelt statsborgerskab", hvori han argumenterer for, at danskere i og udenfor Folketinget skal nægte at lade sig løbe over ende af overfladiskhed og stå fast på, at Danmark er danskernes fædreland og ikke en overnational og multikulturel provins. Derfor bør de gå imod indførelse af dobbelt statsborgerskab, der vil være en undergravning af noget for Danmark eller den danske nationalstat uopgiveligt, og som vil føre til en nedlæggelse af nationalstaten i globaliseringens fromme og falske navn. Det vil være en trussel mod alt, hvad der hedder dansk selvstændighed og eksistens.

Synspunkterne er en gentagelse af den opfattelse, som Søren Krarup tidligere har givet udtryk for, når dette spørgsmål er blevet debatteret i Folketinget. Dobbelt statsborgerskab er en form for utroskab mod Danmark og er i bund og grund lige så syndigt og uetisk som at bedrive hor eller at gå ind for flerkoneri.

Søren Krarups opfattelse forekommer at være et nødskrig fra en fjern fortid. Han henviser til danskere, der i slutningen af 1800-tallet udvandrede til USA, og hvor den første generation følte sig hjemmehørende i dansk kultur, medens de næste generationer blev amerikanere.

Dette billede svarer imidlertid meget dårligt til situationen i dag, og det ville vel være naturligt, at man tog stilling til spørgsmålet om dobbelt statsborgerskab ud fra nutidens forhold og ikke ud fra situationen for mere end hundrede år siden. Verden har ændret sig siden slutningen af 1800-tallet.

De mennesker, der udvandrede til USA for mere end hundrede år siden, gjorde det af nød eller på grund af fattigdom. De havde ikke ønske om eller mulighed for at vende tilbage til Danmark. Deres valg var endegyldigt at rejse til USA og blive amerikanere. De havde ikke andet valg. De kunne beholde deres danske statsborgerskab som et nostalgisk minde, eller de kunne antage amerikansk statsborgerskab og integrere sig i det amerikanske samfund, som de permanent var blevet en del af.

Men det er ikke den situation, som mange danskere befinder sig i, når de i dag rejser til et andet land. Antallet af personer, som flytter til udlandet, er blevet langt større, og årsagerne til at rejse er blevet andre og flere. Verden er blevet mere international. Man flytter til udlandet for at få en bedre uddannelse eller som led i sin karriere. Man får ansættelse i en virksomhed i udlandet, herunder en danskejet virksomhed, eller i en international institution, som Danmark er medlem af. Man ansættes på et universitet eller en forskningsinstitution i sit nye bopælsland. Man gifter sig, stifter familie og får børn i udlandet. Men mange har et ønske om eller i hvert fald en forhåbning om senere at kunne vende tilbage til Danmark, og det er det, der udgør hele forskellen. Man ønsker at kunne integrere sig fuldt ud i det land, som man flytter til, men man ønsker samtidig at kunne bevare muligheden for at kunne flytte tilbage til Danmark igen efter sit aktive liv i udlandet. Man ønsker at bevare tilknytningen til Danmark.

Søren Krarup synes slet ikke i det hele taget at have øje for, at når man flytter til udlandet for at bosætte sig der, så ønsker de fleste at bevare deres danske statsborgerskab. Det skyldes fædrelandskærlighed til Danmark, hvor man er født og stammer fra. Det at være dansk er en væsentlig del af ens identitet, som man ikke ønsker at give afkald på. Men samtidig kan man have et behov for at blive statsborger i det land, som man bor i, og som også kan være der hvor ægtefællen er statsborger. Det kan medvirke til, at man kan integreres fuldt ud i det land, hvor man bor, og opnår de samme rettigheder som landets andre borgere. Man kan faktisk godt på samme

tid føle sig stærkt knyttet til Danmark, hvor man er født, og føle tilknytning til det land, som man bor i. Der er intet illoyalt i dette.

Derfor er der et meget stort antal lande i verden, som har indført adgang til dobbelt statsborgerskab, og stadig flere lande kommer til. Det gælder næsten alle landene i EU og næsten alle de nordiske lande. Og erfaringen har vist, at dette ikke har givet anledning til problemer. Tværtimod har man fået øjnene op for, at dobbelt statsborgerskab kan løse problemer, som man ellers kommer ud for, når man ønsker at flytte til et andet land.

Når forældre har forskelligt statsborgerskab, får deres børn allerede som reglerne er i dag begge forældrenes statsborgerskab, og der er af den grund allerede i dag mange personer, som har dobbelt statsborgerskab, dansk og et andet lands statsborgerskab. Der ikke rigtigt tegn på, at dette har ført til en nedlæggelse af den danske nationalstat som sådan i globaliseringens hellige navn. Vi behøver såmænd bare gå til landets statsminister, som er gift med en engelsk statsborger, og derfor må hendes børn have dobbelt statsborgerskab.

Som dansker har man i dag ret til at bosætte sig og søge arbejde eller anden beskæftigelse i ethvert af de andre EU-lande uden overhovedet at skulle søge om tilladelse til det. Det er en af de europæiske frihedsrettigheder. Og man har i mange år haft den samme ret i de øvrige nordiske lande. Man kan gifte sig og få børn der, og disse børn får begge forældrenes statsborgerskab. Og ønsker forældrene det samme, kan de få mulighed for det næsten overalt. Men herfra gælder der en undtagelse, hvis en af forældrene er dansk, for så er det ikke muligt.

Flytter man imidlertid udenfor Europa, kan man mange steder komme ud for vanskeligheder, hvis man ikke har landets nationalitet. Der er lande, hvor man skal være statsborger i landet for at kunne blive ansat i faste stillinger, for at kunne avancere til ledende stillinger, for at kunne opnå tilskud eller bidrag fra det offentlige, for at kunne sidde i bestyrelsen for et selskab (også selvom man er hovedaktionær i selskabet). Mange stillinger på universiteter og uddannelses- og forskningsinstitutioner er forbeholdt landets egne statsborgere, og er man ikke det, kan man ikke ansættes.

Det kan være meget vanskeligt at overskue konsekvenserne af, at man i denne situation søger statsborgerskab i bopælslandet, for det vil betyde, at man skal give afkald på dansk statsborgerskab. Konsekvensen at dette vil være, at man mister de rettigheder, der fører med dansk statsborgerskab. Vil man besøge familie og venner i Danmark, skal man ansøge om visum. Vil man bosætte sig i Danmark igen, er man afhængig af at kunne få opholdstilladelse. Her gælder der et tilknytningskrav, og man er derfor afhængig af opfylde betingelserne for dette ikke alene for sig selv men også for sin ægtefælle og sine børn, og det kan være usikkert om disse opfylder disse betingelser. Vil man generhverve dansk statsborgerskab, når man ønsker at flytte tilbage til Danmark, skal dette desuden ske ved lov.

Derfor kan man stå overfor det vanskelige valg mellem enten at opgive en karriere i det land, som man er bosat i, eller at opgive muligheden for som dansk at kunne flytte tilbage til Danmark senere i livet.

Dette er et umenneskeligt valg, og derfor har regeringspartierne med tilslutning fra stadig flere partier i Folketinget lykkeligt vist tilkendegivet, at de nu er positivt stemt for at indføre dobbelt statsborgerskab i Danmark på samme måde som det er sket i mange andre lande.